

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
З науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
" 04 " 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.8. НЧПП ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА

напряом підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

УДК
ББК

Психологія педагогічна: роб. навч. прог. [для студентів напряму підготовки 6.010101

«Дошкільна освіта»] / уклад. В.І.Метелюк – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014.

Укладач:

Метелюк Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки і психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології

Протокол від 3 вересня 2014 року № 2

Завідувач кафедри педагогіки і психології

 Іванюк Г.І.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А.Машовець

*Термином звернені з РМТ
Ступюра Вишова*

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <i>0101 " Педагогічна освіта "</i>	Нормативна частина циклу професійної психолого-педагогічної підготовки	
	Напрям підготовки <i>6.010101 Дошкільна освіта.</i>		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): вихователь дошкільного закладу освіти	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – теоретичне дослідження окремих проблем психології педагогічної		Семестр	
Загальна кількість годин 36.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>«бакалавр»</i>	Лекції	
		8год.	
		Семінарські	
		6год.	–
		Самостійна робота	
		16 год.	–
		Індивідуальні завдання	
		2год.	–
		Проміжний модульний контроль	
		2 год.	–
Семестровий контроль			
2год			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Психологія педагогічна»: засвоєння майбутніми фахівцями наукових досягнень світової і вітчизняної педагогічної психології, її зв'язків з педагогічними ідеями та педагогічною практикою людства (класикою і новаторством, спадкоємністю і пошуками нових шляхів в реалізації завдань освітньо-виховного процесу та становлення особистості дитини).

Завдання дисципліни

- формування базових компетенцій та готовності студентів до ефективного професійного функціонування в ролі вихователя дошкільного закладу;
- ознайомлення студентів з теоріями і педагогічною діяльністю видатних зарубіжних та вітчизняних педагогів та психологів, провідними ідеями і пріоритетом загальнолюдських цінностей відомих педагогічних систем;
- розвиток уявлень про цілісність освітньо-виховного процесу, здатності критично осмислювати нове, бачити переваги, проблеми та суперечності в динамічному процесі педагогічної взаємодії;
- засвоєння студентами основ психології педагогічної діяльності;
- становлення метазнань педагогічного змісту майбутніх вихователів на основі матеріалів суміжних дисциплін – загальної, дитячої, соціальної психології, психології особистості, педагогіки та інших навчальних дисциплін;
- мотивація самоосвіти і самовиховання студентів як умови професійного зростання і підвищення рівня педагогічної компетентності і майстерності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати і вміти:**

- самостійно працювати з науковою літературою, відбирати суттєвий зміст публікацій, осмислювати, аналізувати, порівнювати інформацію теоретичного характеру, відстежувати тенденції, позиції авторів в історичній перспективі, використовуючи різні форми її відображення;
- аналізувати різні змістові компоненти педагогічної взаємодії вихователя з дітьми, оцінювати їх з точки зору розвивальних ефектів та доцільності форм організації, педагогічного спілкування, методичного забезпечення;
- забезпечувати психолого-педагогічний супровід дитини в складних ситуаціях розвитку, моделювати і модифікувати контекст взаємодії, спрямовуючи його на реалізацію педагогічних цілей,

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ

ТЕМА 1

ОЗЛЯД СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПСИХОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНІЙ.

Предмет і структура психології педагогічної: психологія навчання, психологія виховання, психологія педагогічної діяльності. Проблеми співвідношення організованих педагогічних впливів на дитину і її психічного розвитку, пошуки оптимального поєднання форм і методів впливу і вікових та індивідуальних особливостей дітей, знаходження і раціональне використання сензитивних періодів їх розвитку, процес формування психологічної готовності дошкільника до свідомого шкільного навчання та інші. Роль інформованості і компетентності вихователя дошкільного закладу як умови побудови освітнього процесу на засадах єдності науки і практики.

ТЕМА 2

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ.

Поняття про суть педагогічного спілкування, його функції і місце в структурі педагогічної діяльності. Спрямованість спілкування на вирішення завдань навчання і виховання. Соціально-психологічні аспекти педагогічного спілкування в системі педагог-дитина: комунікативний, перцептивний, інтерактивний. Вплив спілкування на психічний (особистісний) розвиток дитини. Психологія оцінювання. Педагогічний такт. Стили педагогічного спілкування. Розвиток співробітництва. Проблеми і труднощі спілкування та їх вирішення.

ТЕМА 3

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ В КРИЗОВІ ПЕРІОДИ ЇХ РОЗВИТКУ

Психічний розвиток як стадійний процес: періоди сталі і кризові. В. Штерн, Р. Зоззо. Е. Еріксон, Ж. Піаже, Л. С. Виготський, Д. Б. Ельконін, Д.Фельдштейн про особливості розвитку дитини в сталі і кризові періоди. Характеристики дітей третього року життя: їх можливості, рівень домагань («Я сам», усвідомлення власних намірів і бажань), зміни в поведінці та спілкуванні з оточенням. Особливості і закономірності перебігу криз (гострі, м'які, стерті варіанти) і правила побудови продуктивної конструктивної педагогічної взаємодії. Специфіка кризи у дітей 6-7 років, психолого-педагогічна допомога. Ненормативні кризи в житті дітей, особливості психологічної підтримки вихователя.

ТЕМА 4**ВИХОВАННЯ ЯК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.**

Цілі і зміст виховання. Формування ієрархії мотивів та цінностей. Засоби і методи виховання. Психологічні основи методів виховання. Механізми та закономірності процесу виховання. Вихованість, критерії вихованості. Вікові аспекти виховних впливів. Особливості роботи вихователя з групою (колективом). Виховання індивідуальності. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини в складному контексті соціальної ситуації. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями розвитку (обдарованих, ліворуких, гіпетактивних, педагогічно занедбаних, агресивних і т.п.). Причини виникнення девіантної поведінки. Проблеми перевиховання.

.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Психологія педагогічна»

Разом: **72 год.**, лекції –8год., семінарські заняття – 6 год., індивідуальна робота – 2 год., самостійна робота – **36 год.**, проміжний модульний контроль – 2 год., ПМК

Модулі	Змістовий модуль I.			
Назва модуля	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ			
Кількість балів за модуль	82балів			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Огляд сучасних напрямів досліджень в психології педагогічній	Психологічні закономірності педагогічного спілкування	Психолого педагогічний супровід дітей в кризові періоди їх розвитку	Виховання як формування особистості
4 балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Проблеми становлення професійних компетенцій та розвитку педагогічної майстерності вихователя дошкільного закладу	Психолого-педагогічні умови розвитку діяльності дітей дошкільного віку	Психолого-педагогічні основи формування готовності до шкільного навчання	
33 бали	11балів	11 балів	11 балів	
Самостійна робота 20 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
ІНДЗ 30 балів	30 балів			
Види поточного контролю 25 балів	Модульна контрольна робота 1 25 балів			

Загальна кількість балів – 112, $K=112 : 100 = 1,1$.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								Заочна форма					
	усього	у тому числі						Семестровий контроль	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.	мкр		усь ого	л	п	інд	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ														
Змістовий модуль 1.														
Тама 1. Огляд сучасних напрямів досліджень в психології педагогічній	8	2	2			4								
Тема2 Психологічні особливості педагогічного спілкування.	8	2	2			4								
Тема 3. Психолого-педагогічний супровід дітей в кризові періоди їх розвитку	10	2	2		2	4								
Тема 4. Виховання як формування особистості	6	2				4								
Модульний контроль залік	2						2							
Разом за змістовим модулем 1	36	8	6		2	16	2	2		-	-	-	-	-
Всього	36	8	6		2	16	2	2						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблеми становлення професійних компетенцій та розвитку педагогічної майстерності вихователя дошкільного закладу	2
2	Психолого-педагогічні умови розвитку діяльності дітей дошкільного віку	2
3	Психолого-педагогічні основи формування готовності до шкільного навчання	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів																
1	<p>Огляд сучасних напрямів досліджень в психології педагогічній</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати твір на тему: Педагог у моєму житті. 2. Розробити професіограму вихователя дошкільного закладу 3. Підготувати схему збагачення психології педагогічної новими теоріями, ідеями етапів виникнення науки та вклад вчених, педагогів, громадських діячів, у її розвиток <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">№ з/п</th> <th style="text-align: center;">Вклад Основні праці, ідеї</th> <th style="text-align: center;">П.І.Б. педагога Роки життя</th> <th style="text-align: center;">Примітка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>	№ з/п	Вклад Основні праці, ідеї	П.І.Б. педагога Роки життя	Примітка													4	5
№ з/п	Вклад Основні праці, ідеї	П.І.Б. педагога Роки життя	Примітка																
2	<p>Психологічні особливості педагогічного спілкування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створити карту знань з проблеми <p>Написати рецензію на одну з книг:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : книга для учителя// И. А. Кан-Калик. М., «Просвещение»1987. – 190с. - Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене педагогического общения /А. Б. Добрович. М., «Просвещение» 1987. – 207с. 	4	5																
3	<p>Психолого-педагогічний супровід дітей в кризові періоди їх розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бібліографія до теми 2. Написати есе на тему: <ul style="list-style-type: none"> - Психолого-педагогічний супровід дітей в періоди ненормативних криз - Золоті правила педагогічної взаємодії - Виховувати пізнавальні інтереси <p>(на вибір студента)</p>	4	5																
4	<p>Виховання як формування особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Зробити порівняльну таблицю 3-х виховних систем за цілями, змістом, роллю педагога і дитини, результатами (безпосередніми і відстроченими) тощо. 2. Підготувати реферат на одну з тем: <ul style="list-style-type: none"> - Сучасне осмислення проблем виховання дітей дошкільного віку 	4	5																

	- Виховання індивідуальності 3. Підготувати добірку крилатих фраз про можливості і досягнення людини на шляху саморозвитку і самовдосконалення.		
	Разом	16	20

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Етнопсихологія» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної діяльності, творче застосування знань і вмінь.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час теоретичних, практичних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу: *складання глосарію основних термінів і понять етнопсихології.*

Вимоги до виконання роботи:

1. Наявність вступу (переднє слово): мета посібника, кому адресовано.
2. Логічний зміст (відповідно до схеми викладу наукових знань)
3. Список використаних джерел.

Оцінка оформлення і виконання роботи здійснюється за критеріями:

1. Актуальність й значимість роботи – 5 балів.
2. Самостійність, закінченість – 10 балів.
3. Рівень творчості, оригінальність – 7 балів.
4. Культура оформлення, відповідність стандартним вимогам – 3 бали.
5. Презентація роботи – 5 балів.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
- *Практичні:* моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, ІНДЗ, самооцінка і самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Макс балів
Форми роботи	Змістовий модуль 1 112бали				
Лекції	T1	T2	T3	T4	4
	1	1	1	1	
Семінарські заняття	10+1	10+1	10+1		33
Самостійна робота	5	5	5	5	20
МКР	25				25
ІНДЗ – 30					30
ВСЬОГО – 112б. К – 1,1 (112:100)					112

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	незадовільно

11. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. Рекомендована література

Базова

- 1 Власова О.І. Педагогічна психологія К., Либідь, 2005
- 2 Коробко С.Л., Коробко О. І. Робота психолога з молодшими школярами: Методичний посібник. – К., К68 Літера ЛТД, 2006.- 416с.
- 3 Мельник І.С. Педагогічна психологія: дошкільний вік : навч.посібник для студентів ВНЗ / І, С. Мельник, К., Київ.ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 144с.
- 4 Педагогічна психологія: навч.посібник / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека/, К., Центр учбової літератури 2012.- 168с.

Допоміжна

1. Бардин К.В. Чтобы ребенок успешно учился. М., Педагогика, 1988.
2. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. – М., «Просвещение» 1968. – 464с.
3. Вікова та педагогічна психологія :навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та інші/ К., «Просвіта» 2008 – 400с.
4. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене педагогического общения /А. Б. Добрович. М., «Просвещение» 1987. – 207с.
5. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя Ростов-на-Дону.1997 – 480с.
6. Ительсон А.Б. Учебная деятельность. Ее источники, структура и условия. с.79, Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. Под ред. И.И. Ильясова и В.Я Ляудис. Изд. Моск. Университета, 1981
7. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : книга для учителя// И. А. Кан-Калик. М., «Просвещение»1987. – 190с.
8. Кравцова Е. Е. Психологические проблемы готовности детей к обучению в школе / Е. Е. Кравцова. – М., «Политиздат» 1983. – 204с.
9. Лисина М.И. Общение со взрослыми детей первых 7-ми лет жизни. с.107, Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. Под ред. И.И. Ильясова и В. Я Ляудис. Изд. Моск. Университета, 1981
Лозниця В.С. Психологія і педагогіка. Освіта, розвиток в Україні. - К., ЕкОбс, 1999 - 199с.
10. Фельдштейн Д. И.Проблемы возрастной и педагогической психологии/ Д. И. Фельдштейн. М., 1995. – 368с.
- 11.Эльконин Б.Д. Психологические вопросы формирования учебной деятельности. с.84, Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. Под ред. И.И. Ильясова и В.Я Ляудис. Изд. Моск. Университета, 1981.
12. Якунин В. Я. Педагогическая психология. / В. Я. Якунин. М., 1998. – 342с.

Интернет-джерела

1. Журнал «Вопросы психологии» режим доступу: www.voppsy.ru
2. Електронна бібліотека, режим доступу: <mailto:lib@mgppu.ru>
3. Книги з психології, режим доступу: www.vookup.by.ru
4. Сайт для дитячих психологів, режим доступу: www.childpsi.ru